

MED09: Teorie verše

Samostatně vystupující stopy

Jamb: ◡ — *Ať bylo mně i jí tak šestnáct let*

Trochej: — ◡ *Ešče som sa neoženil, už ma žena bije*

Daktyl: — ◡ ◡ *Nešťastný šafářiiv dvoreček, nešťastný šafářiiv dvůr*

Anapest: ◡ ◡ —

Krétikos: — ◡ —

Choriamb: — ◡ ◡ — (= spojení *choreie* [taneční takt, jiný název pro trochej] s jambem)

Stopy vystupující jako střídnice

Pyrrhichicus: ◡ ◡ (= rozvedení jedné dlouhé slabiky)

Tibrachys: ◡ ◡ ◡ (= střídnice např. trocheje)

Amfibrachys: ◡ — ◡

Spondej: — — (= kontrakce daktylu nebo anapéstu)

Prokeleusmatikos: ◡ ◡ ◡ ◡ (= střídnice daktylu nebo anapéstu)

Molossus: — — — (= vzniká kontrakcí choriambu)

Určete metrum, najděte a popište rýmy v ukázkách.

(Nápověda: trochej, daktyl, leoninský hexamet, jamb, sappická strofa, alexandrín, blankvers, vagantská strofa, sonet, volný verš)

1.

V tom křik jiný: Na tvém plátně
ať se zjeví mistr Jan,
jehož mocným vlivem nám
Kutnohorský dekret dán!

2.

Zámek je úzký a hrozivý,
nestvůrné jakési rysy –
drahé pánu jej stavěli
oddaní sedláci kdysi.

3.

Jaro nemoudrý vítá, když jediná vlaštovka lítá:
nepozná vědění tíhu, kdo přečetl jedinou knihu!
Ptáci, co mluvit znají, vždy pramálo rozumu mají:
výmluvný ostatní předčí, leč plané jsou bez skutků řeči.

4.

Ten muž zde v těchto místech bydlí určitě!
Je nedaleko – jak by moh' se vzdálit ten,
kdo chorou nohu má zlým dávným neduhem?

5.

Nečinnost tě, Katulle, těžce trápí,
nečinností k přepjatým touhám bujniš;
nečinnost už krále i šťastná kdysi
zhubila města!

6.

A teplo mrtvých vnad, jež kynulo mi svěží
pod různým závojem, jež dnů mých úsvit tkal,
žár dlouhých pohledů, jež zhaslé v duši leží
a mrtvé polibky, jichž nežehl mě pal.

7.

Jak v zimní noci hvězdy na nebi,
tak hemžili se slavní rekové
po cestách vedoucích na Vyšehrad.

8.

Slepým hněvem v nitru svém planu v mocné zlobě
v trpkosti a hořkosti promlouvám sám k sobě.
Stvořen z hmoty lehounké, v níž se neklid tají,
jsem jak lístek na stromě, s nímž si větry vlají

9.

Tvé oči z křišťálu mně často řekly již:
„Ach, čím ti mohu být, ty věčný podivine?“
- Bud' líbezná a mlč! Mé srdce, které hyne
vším kromě čistoty, ti zatají svůj kříž,

10.

Eště chvíli,
a uvidíme kvitnout mandlovníky,
blýskavý mramor v slnci,
sčerné more,
eště chvíli,
a zdvihneme sa o lakť vyššie.

své černé tajemství, svou majestátní skryš
a temnou legendu, jež nikdy nepomine,
má utěšitelko, můj spánku a můj stíne!
Duch s vášní omrzel mne, ty to dobře víš!

Chci něžné polibky. Vždyť v strážní budce,
skryto, bdí oko Lásky, hled', už napíná svůj luk,
znám její arzenál, znám její starý hluk:

Strach, zločin, šílenství. Ó bledá margerito!
Což nejsi jako já jen sluncem zimních luk,
ó, má tak bělostná a chladná Margareto?